

“BURADA İŞÇİ YOK” MU?

Aydınlık Gazetesi, 3 Ocak 2015

Yıldırım Koç

Dünyaya bakışınız kulaktan dolma bilgiyle biçimleniyorsa, biri size yörenizdeki işçilere ilişkin bir soru sorduğunda, “burada işçi yok” diyebilirsiniz.

Önce kafanızdaki “işçi” tanımını değiştirin.

İşçi, yaşamını işgücü satışıyla sağlayan insandır. Dükkanı, fabrikası, tarlası yoktur. Hayatını kazanabilmek için bir işverene işgücünü satmak zorundadır. Yaşayabilmek için, Ermenek’te maden ocağına girmek mecburiyetindedir. Kredi kartı borcunu ödeyebilmek için, Soma’da kısa bir süre önce canını zor kurtardığı maden ocağına girmekten başka çaresi olmayan insandır.

MECELLE DAHA DOĞRU

Osmanlı döneminde 1868-1876 yılları arasında yayımlanan onaltı kitaptan oluşan Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye’de (kısaca, Mecelle) “işçi” karşılığı olarak “ecir” kavramı kullanılmaktadır. 413. maddeye göre, “ecir”, “nefsini kiraya veren kimse”dir. “Ecir-i has” ise çalışma süresi içinde yalnızca bir işveren adına çalışan ecirdir.

Mecelle’deki bu tanım, günümüzde birçok insanın kafasındaki “işçi” kavramından daha çağdaş ve doğrudur.

Birçok kişinin kafasındaki “işçi” tanımı, bedenen çalışmakla bağlantılıdır. Bu yanlış görüşe göre, bedenen çalışan kişiye “işçi,” masa başında çalışan kişiye de “memur” denir.

Bu yanlış anlayış geçmişte sosyalist harekette de yaygındı. “İşçi” anlatılacağına, kocaman kaslı vücuduyla elindeki balyozu bir yere indiren bir resim çizilirdi.

Halbuki işçi, yaşamını işgücü satışıyla kazanan insandır. Türkiye’de amele, rençper, gündelikçi, yevmiyeci, memur, sözleşmeli personel, geçici personel (4/C), kamu çalışanı, kamu görevlisi, irgat, ücretli, kamu emekçisi, vb. denilen kişi, “işçi”dir.

Türkiye’de “emekçi” ve “işçi” kavramları da karıştırılmaktadır.

“Emekçi”, yaşamını kendi çalışmasıyla kazanan insandır. İşçiler de emekçidir, küçük burjuvazi de emekçidir. “Emekçi” kavramı bir toplumsal sınıfı ifade etmez. Bu nedenle “emekçi hareketi” gibi bir ifade de yanlıştır.

HER TARAFTA İŞÇİ VAR

Türkiye’de işçi sınıfı toplam nüfusun yaklaşık dörtte üçünü oluşturmaya başladı.

Türkiye’de eskiden SSK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın işçi sayılarına ilişkin verilerine güvenilmezdi. Son yıllarda yapılan olumlu işlerden biri, kaçak işçiliğin iyice azaltılması ve bu verilerin güvenilir kılınmasıdır.

Türkiye’nin her tarafı işçi kaynıyor. Bu işçilerin büyük bölümü “işçi” statüsünde; diğerleri ise “memur,” “sözleşmeli personel” ve “geçici personel” statülerinde çalıştırılıyor.

Birkaç örnek vereyim.

Tokat’ta Tekel’in sigara fabrikası vardı. Kapandı. Dıştan baktığınızda pek öyle işçi filan gözükmez gibidir.

Tokat’ta SGK verilerine göre 53 bin işçi ve 24 bin memur var. Çalışma Bakanlığı verileri ise 43 bin işçi gösteriyor. Bu işçilerin 3657’si de sendikalı.

Amasya’da SGK verilerine göre 41 bin işçi, 17 bin memur var. Bakanlık ise 33 bin işçi gösteriyor. Bunların 2886’sı sendikalı.

Kastamonu’da SGK verilerine göre 45 bin işçi ve 18 bin memur var. Bakanlık verilerine göre, 37 bin işçinin 3941’i sendikalı.

İstanbul’da 4 milyon işçi, 336 bin memur var. Çalışma Bakanlığı, 3,8 milyon işçi gösteriyor. Bu işçilerin 245 bini sendikalarda örgütlü.

Ankara’da SGK’ya göre 1 milyon 182 bin işçi, 393 bin memur çalışıyor. Bakanlık kayıtlarına göre, 991 bin işçi var ve bunların 90 bini sendikalı.

İzmir’de SGK kayıtlarında 840 bin işçi, 152 bin memur gözüküyor. Çalışma Bakanlığı ise 788 bin işçi ve 72 bin sendikalı işçi bildiriyor.

Etraf işçi kaynıyor.

Bu işçilerin önderlerini örgütlemeyen ve işçilerin desteğini almadan, Türk milletinin öncüsü olmak mümkün değildir.